İslam'da aile reisi kocadır. Ancak aile reisliği bir hak olmaktan ziyade ailenin geçimi, birliği, beraberliği ve korunması anlamında kocaya yüklenmiş bir sorumluluktur.[67]

Kocanın karısına karşı görevleri şu şekilde özetlenebilir:

Mehir Vermek
Birbirlerinin hukukunu gözetmek, ırz, namus ve şerefini korumak
Ailenin yönetiminde eşinin görüşlerini almak,
Aileyi maddi-manevi her türlü tehlikeden korumak
Nafaka giyim ve lüzumlu ihtiyaçları karşılamak
Çocukların bakımı, onların yetiştirilmesi vb. konularda yardımcı olmak
Eşine karşı güler yüzlü ve anlayışlı olmak
Eşinin akrabalarına karşı ilişkilerde saygılı olmak

Hanımların Hak ve Sorumlulukları

Ailede kadının kocasına karşı bazı hakları olduğu gibi sorumlulukları da bulunmaktadır. İslam'ın ön gördüğü hukuk anlayışına uygun olan noktalarda kadın, kocasının isteklerini yerine getirmek ve kocasının yokluğunda evine ve onun haklarına sahip çıkmakla yükümlüdür.[68] Yine kadın, nikâh akdi ile hak etmiş olduğu mehri aldığı andan itibaren kocası ile aynı evi paylaşmakla yükümlüdür.

DEĞERLENDİRELİM

"Kişiye günah olarak sorumluluğunda olan aile fertlerini ihmal etmesi yeter."

Ebu Davut, Zekât, 45.

Yukarıdaki hadiste verilmek istenen mesaj nedir? Değerlendiriniz.

Nafaka gibi maddi hakların dışında kadının kocası üzerindeki en önemli hakkı, kendisine karşı kocasının iyi muamelede bulunmasıdır.

Allah Resulünün aşağıdaki sözleri de kadının kocası üzerindeki haklarına dikkat çekmektedir: *"Kadınlarınız konusunda Allah'tan korkun, siz onları Allah'ın bir emaneti olarak aldınız ve onlarla beraberlik Allah'ın kelimesi (nikâh) ile size helal oldu…."*[69] *"Sizin en hayırlınız ailesine karşı en hayırlı olanınızdır. Ben de aileme karşı hayırlıyım."*[70]

Kadının kocasına karşı görevleri şu şekilde özetlenebilir:

Birbirlerinin hukukunu gözetmek, ırz, namus ve şerefini korumak
Çocukları emzirip bakımını üstlenmek.

---

67 Karaman, *Anahatlarıyla İslam Hukuku*, II, 67.
68 bk. Buhari, "Ahkam", 1; Müslim, "İmare" , 20.
69 Müslim, "Hac", 147; Ebu Davud," Menasik", 56.
70 Ebu Davud, "Sünnet", 14; Tirmizi, "İman", 6; Radâ, 11.